

veterček potegne; dober sad zori, če tudi počasneje in v vsaki nezgodi vremena.

* Imamo ljudi, kateri mnogo na to držé, da se nič družega ne naučé kakor veliko jezikov. Al tak človek ni še visoko učen, kateri v desetih jezikih zná povedati, kako se imenuje — osel.

* Ljudje, ki so dobri, se nikoli ne mrzé nad hudobnimi, mrzé se le nad njihovimi hudobnimi deli; al hudobni ljudje se večkrat mrzijo nad dobrimi. Vendar oslovski vik ne čuje se nebó. Vsi psi lajajo na danico in zoro; al danica za to ne mara, ker je nebó visoko.

Dopisi.

Iz Zagreba 22. julija. Nr. 11. — Volitve za naš zbor so gotove izvzemši kakih dveh ali treh. Naše čitatelje bo morebiti zanimalo zvedeti, kakošni poslanci se bodo skupili na zboru. Po prilici bodo ti-le: Po banskih pismih so pozvani: 2 kneza (tretji je reklamoval, češ, da i njemu pristoji „virilni“ glas); 40 grofov, od katerih pa morebiti tretinja ne bo prišla, ker je mnogo takih med njimi, ki večidel na Ogrskem in Nemškem živé in še hrvaškega jezika ne znajo, 10 baronov. Morebiti, da tudi iz med teh eden ali dva iz tistih uzrokov izostaneta. 11 vladik (škofov), namreč sedem katoliških: zagrebški, djakovaški, modruško-senjski, pečuski in trije naslovni, trije pravoslavni nezedinjeni, namreč metropolita iz Karlovcih in vladiki iz Karlovca in Pakraca, in eden pravoslavni zedinjeni iz Križevcih; 7 vélikih županov, ali dotično županijskih administratorjev; 14 banskega stola prisednikov, 1 podban; 1 podkapetan; 1 komes turopoljski. Izvoljenih je pa bilo: 22 sodnih uradnikov; 16 odvetnikov (advokatov) ali odvetniških koncipientov; 15 kapetanov iz vojniške Krajine; 14 katoliških duhovnov, večidel korarjev, 10 občinskih predstojnikov ali uradnikov; 9 gradjanov (mestjanov); 8 majorjev; 8 vlastelinov ali vélikih posestnikov; 8 političnih uradnikov, 6 trgovcev, 6 polkovnikov (oberstarjev); 6 nadporočnikov (nadlajtnantov); 5 šolskih ravnateljjev ali učiteljev; 4 oberstlajtnanti, 3 pravoslavni duhovni, 2 mernika (inženirja), 1 literat, 1 poštmestar, 1 gostivničar, 1 vojnišk poročnik, 1 vojnišk vodnik (Führer) in 1 kmet. Iz tega se vidi, da bo naš zbor sestavljen večidel iz oseb, ki javne službe opravljajo. Tako zvani „tretji“ stan“, ki je drugod glavni faktor javnega življenja, ta je samo poedinice zastopan. Pa mislim, da ga ne bomo jako pogrešali, ker se zbor ne bo veliko ali morebiti celó nič pečal s socialnimi vprašanji. Za rešenje državno-pravnih razmer trojedne kraljevine do Avstrije in do Ogrske si pa Hrvati pri današnjih okolnostih bolje sestavljenega zbora želeti ne morejo. Tri poti stojé jim odprte: ali na Dunaj ali v Pešt iti, ali pa domá ostati. Po tem se razdelé tudi stranke v vladino, v Magjarom prijazno, in v narodno. Schmerlingova politika je spojila zadnje dve v eno, tako zvano „fuzionalno.“ Ali bodo sedaj po padu Schmerlingovem Magjarom prijazna in narodna stranka še skupaj hodile, se še ne vé, to je pa gotovo, da bo vladina stranka dvorne kancelarije zmiraj pobijana, če bo fuzija še za naprej trpela. Bog!

Iz okolice Ptujске 19. julija. — V nedeljo 16. dne t. m. so naš častiti g. Janž Vrabel v farni cerkvi na Ptuj svojo prvo božjo službo slovesno obhajali. Omenim sveto toto opravilo za tega del, ker je omenjeni gospod deseti, kateri se je iz Velovlaka duhovnemu stanu posvetil. Velovlak je le mala vesnica in spomina vredna ne samo za tega del, ker morebiti ni vesnice, iz ktere bi — v primeri — 10 duhovnikov živelo; temuč tudi za tega del, ker se je tû rodil slavnoznan

polkovnik Ilešič, sin slovenski, kateri je v zadnjem boji — tako so pisali — za nemško čast in slavo „deutsches Blut“, „deutsche Tapferkeit“ — kri prelil. Lani se je govorilo, da bi se pokojnemu spominek postavil, pa je vse zaspalo. Hvaležni Nemci mu ga staviti nečejo, žlahta pa je rada, da je 8000 forintov dobila.

V Ljutomeru na Štaj. 20. julija. J. K. — Zadovolivši svojim telesnim potrebam začne še le človek obračati svoje duševne moči na to, da se v viših svojih nazorih bliže pomakne namenu svojega življenja. Človek, ktereга siromaštvo in druge nezgode tarejo, je gluh in top za vsako navdušenje; brez tega pa ostane na vsako stran vse njegovo življenje neplodno. To bi morebiti moglo služiti za izpričanje, zakaj da se naše ljudstvo tako malo svojih národnih pravic poprijema, in zakaj da se celó plaho in z nekim nezaupanjem vsakega domoljubnega podvzetja ogiblje. — Božja in naravna pravica je, da se tudi Slovenci kakor vsak drug narod smemo svojega milega materinskega jezika povsod in vselej služiti; al žalibog! kako malo še se v obče vse to pri nas porajta! Sicer pa imamo tudi tû nektere izjemke, in čim redkejše so, tem večó hvalo so vredne in zaslužujejo, da se svetu oznanijo. Naš spoštovani okrajni gospod predstojnik je že mnogo spisov in podukov v slovenskem jeziku svojim občinam (soseskam) izdal, pa tudi ob raznih priložnostih resno voljo razodel, da hoče slovenske vloge tudi vselej slovenski rešiti. Tako ravnanje je hvale in posnemanja vredno; zato okrajčanje lutomerski izbudite se in nasledujte svojega vam dobro želečega predstojnika! — Za ravnanje o tem pa naj vam služi sledeča prigodba. Pred nekim časom predloži neki kmet tukajšnji c. k. sodni prošnja za vknjiženje lastninske pravice; ta prošnja bila je po slovenski narejena. Na to dobi kmet, ne vem po kakem naključji?*) nemško rešenje. S tem nezadovoljen gré mož k gospodu predstojniku in prosi, naj se mu prošnja po slovenski reši, kakor je bila po slovenski narejena, da vé, kaj je opravil, — in uslišana je bila njegova prošnja. Kdor trka, se mu odpré. — Jaz pa pravim: To je slovenska kri, to je slovensko srcé! Tedaj hvala, komur hvala gré.

Iz Reške doline 20. julija. Nenavadna prikazen se je namerila v naši dolini; od Bistrice in dalje blizo Vrem ima Reka še toliko vode, da malni ne stojijo, dalje pa do Št. Kocijana, kjer voda navadno gré v zemljo, se se popolnoma posušila, in že tretji mesec trpi ta nadloga. Nad gornjimi Vremami, pri Gombači ali pri Jesihu je pravi malen, ki ima še vodo, in štirje kamni še vedno tečejo; 100 sežnjev niže pa se zgublja vsa reka v dnu vodne struge med nasipom, in 1500 sežnjev daleč je suha vsa grapa, in sedem malnov stoji že dolgo časa. To je pač zguba za malnarje, pa tudi velika nadloga za soseske, ki daleč, tudi iz Istre semkaj na Reko dajejo mlet svoje žito. Doslej ne pomnijo še tacega prikazka, samo pred kacimi 8 leti je enkrat Reka se tako izgubila, pa samo za 10 dni malne pustila na suhem. Zatega voljo je bil 20. dne t. m. komisijsk ogled, da bi se razodeli vzroki take nenavadne prikazni, in presodili tečni pomočki zoper nadloge. Pokazalo se je ondi, kjer se voda zgublja, pod nasipom ne samo 50 ali 100, temuč na 1000 lukenj in luknjic, ki pijejo vodo. Drugekrati, ko je večkrat velika voda prihajala, je prst in ilovica mašila te luknje; zdaj pa, ko je bilo vlani in letos veliko suše, je voda vse tiste luknje izprala, in struga v dnu je kakor sito. Težko bi bilo tedaj, in mnogo stroškov bi napravilo, da bi se struga zopet umetno na pravi stan predelala.

*) Čisto naravno po železni srajci (navadi) navadnega birokratizma. Vred.

Za prvi pot ne kaže družega, razun čakati, da pride povodenj, in strugo zopet z ilovico pomaši in poceli. Vpraša se zdaj: kam da gré voda, ki se ponikuje v strugi, ali si ne išče drugod novega teka. To se za zdaj še ne zna, kajti voda se ravno ondi zopet prikazuje v strugi, kjer se reka v globokem breznu (50 do 80 sežnjev globoko pod Št. Kocijanom) izteka pod zemljo, dokler pet milj dalje pri Devinu ne izhaja v morje s slavnim imenom Timava.

Iz Jelšan. (Zahvala.) Od koristi na Podgrajah ustanovljene ljudske šole spodbujeni visokorodni gospod Alfons pl. Klinkovström, svetovavec c. k. primorskega deželnega poglavarstva in ud deželnega zbora istriškega, je poslal 25 gld. v dar za potrebe novo osnovane podgrajske šole. To ljudomilo darilo je vredno očitnega razglasenja v „Novicah“, ktere z velikim veseljem šolske dobrotnike na znanje dajejo. Tako za slovenske šole unetega dobrotnika se je skazal imenovani gospod, akoravno rodú nemškega; zatorej se le dolžnost hvaležnosti spolni, ako se njegov milodar razglasi.

Nadzorništvo Jelšansko.

Iz Brezovske sosesčine 20. jul. * — Na vprašanje Tvoje, dragi prijatelj Juri, kako se kaj godi po našem Krasu, moram Ti odgovoriti, da prav slabo. Kamor koli po polji obrnemo svoje oči, družega ne vidimo kakor revo in žalost. Davki so silni, letina pa bo slaba. Presrečni bi bili, da bi letos le polovico tega pridelali, kar smo spravili lani. Vedi, dragi moj, da na njivah, na katerih smo navadno poldrugi do dva tisoč snopov našli, letos pet do šest sto naberemo z velikim trudom komaj. Tako redke so bilke in tedaj silno slab prižanjek. Tudi po travnikih ni nič bolje. Kjer je precej po košnji suša nastala in je še do danes ni konec, se letos tudi otave nadjati ni. Tako, ljubi prijatelj, imaš cel koš žalostnih novic iz našega Krasa. Da pa dobiš tudi veselo drobtinico vmes, zvedi, da v našo farno šolo v Brezovice, smo, hvala Bogu, po veliki noči novega mladega učenika g. M. Košič-a dobili, s katerim je slehern zadovoljen. On zadostuje otrokom, ker rajše kot pred v šolo hodijo in se radi učijo; zadostuje faranom, ker ob nedeljah in praznicah ne slišijo starih pesem kakor poprej, ampak vse nove; tudi orglemu lepo pojó. Vem pa, dragi moj Juri, da te bo skrb znati, ali je pa tudi učenik z občino zadovoljen? Na to Ti pa ne vem odgovora; toliko vem, da po preteklih treh mesecih, kakor je navada, je prosil velikega župana za svojo plačo, pa ni nič dobil, ker je župan še ni bil skupaj spravil. Kako mora učeniku, ki nima družega premoženja kakor svojo revno plačo, pri srcu biti, kadar ga tako s praznimi rokami odpravljajo, more le tisti čutiti, kdor ve, s kakošnim trudom si ubog učenik na deželi svoj kruhek služi. Hvalevredno je, ljubi moj Juri, za omiko ljudstva skrbeti, — hvalevredno je, mnogo šol ustanoviti; al le-to ni zadosti! Potrebno, živo potrebno je tudi skrbeti, da ubogi učenik o pravem času svojo plačo prejema, in da ni prisiljen, vsak hip je še le pri županu iskati; ako se tako ravná, ne bilo bi čuda, da učenik zgubi vse veselje do svojega poklica; poniža se pa tudi za berača, kar ni spodobno na nobeno stran. „Kdor dela, naj tudi jé“ — pravi sv. pismo. Al se spolnujejo te besede pri učenikih, kateri delajo in delajo za prid ljudstva, za svoj krvavi zaslužek pa morajo še beračiti? Naj bi nam veliki župan na to odgovorili.

Rakovnik na Dolensk. 23. mal. srpana. Bl. — Kar se tiče letošnje letine, smo tukaj na Dolenskem zares sirote, kajti kozolcev je komaj tretji del polnih, tako, da strnega žita še za seme namlatili ne bomo; kuzuza je zastran suše tako pozno kalila, da je še le sedaj toliko odrastla, da jo osipamo; krme smo nako-

sili skoraj polovico manj od lanskega leta. Če nam ajda in otava ne obredite, grozno huda bode za ljudi in živino, ker niti uni niti ta ne bodo imeli kaj zobati. V vinogradih je trta spomladi nenavadno lepo kazala, al komaj so ljudje zakasnjena dela z velikim trudom dovršili, se prikaže huda trtna bolezen — palež — ter nam pokončá našo nado in ves naš trud tako, da nekteri lastniki ne bodo imeli kaj brati v jeseni. Gosp. grofu Barbu je ta bolezen dosedaj en vinograd skor popolnoma uničila, pa tudi sloveči vinograd „Gobca“ je nekoliko opaljen. — Ljudstvo je tukaj že tako siromašno; kaj bo pa še le vprihodnje? S čim bo sirota plačeval davke, ker še sam najpotrebnišega živeža za se in za ubogo živino ne bo pridelal? Bog se nas usmili in nam pomagaj iz tako hudih stisk!

Krakovo v Ljubljani 15. mal. srpana. — Danes sem imel priliko viditi krasne nove orgle za staro Loko; tudi slišal sem jih toliko, kolikor more manjših piščalk zaradi tesnega prostora stati v lopi. Orgle so na 24 registrov, in že sedaj, ko niso še popolnoma sestavljene, jako lepo pojó; posamezni zameni deloma jasno in prijetno, deloma pa krepko in veličastno. Cele orgle razpadajo v 4 poglavitna dela. I. poglavno delo ima 10 zamenov: 1. principal ali poglavnica 8 čevlj., 2. bourdon 16 čevlj., 3. viola 8 čevlj., 4. flavta 8 čevlj., 5. bourdon 8 čevlj., 6. oktava ali osmina 4 čevlj., 7. salicional 4 čevlj., 8. flavta $2\frac{2}{3}$ čevlj., 9. superoktava ali nadosmina 2 čevlj., 10. mikstura (Arojna). — II. ali zgornje delo s šestimi zameni: 1. flavta traveur 8 čevlj., 2. viola di Gamba 8 čevlj., 3. flavta major (velika) 8 čevljev, 4. undamaris 8 čevlj., 5. prestant 4 čevlj., 6. flavta 4 čevlj. — III. ali pedal: 1. principalni ali poglavitni bas 16 čevljev, 2. violonbas 16 čevljev, 3. trombini ali pozavni bas 16 čevljev, 4. oktavini bas 8 čevljev, 5. čelo 8 čevljev, in IV. ali postranski zameni: 1. manualna kopel, 2. pedalna kopel in 3. oktavina kopel. — Izdelal je te veličastne orgle gosp. France Goršič, sin znanega in spoštovanega Martina Goršiča (po domače Medičarja) spretnega orglavca v naši lepi župni cerkvi sv. Janeza Krstnika in zvestega sina mile majke slave. Res, da se moremo ponašati Krakovčani, da sta nam vrla Goršiča rojaka. Mladi bistrourni umetnik se je na tujem do pravega mojstra izuril, kteremu se ni treba bati niti domače niti inostranske konkurencije. Orgle njegove, ne le da so po notranji vrednosti izvrstne, so tudi za dobro tretjino cenejše mimo orgel kacega beškega ali laškega mojstra; pa še to jim je na korist, ako se po kaki nerodnosti pokvari, da jim je hitra pomoč brez velikih stroškov koj pri roci. Posebne hvale vredna je tudi praktična uravnava mehú, kateri pri nekterih orglah veliko, večkrat krvavo potrebnega prostora jemlje, pa gonitelja tako strudi, da je pravi mučenec. Gosp. Fr. Goršič po neki francozki iznajdbi meh v vklad ali omaro orglam vmeštuje, ter ga tako praktično izdeluje, da ga lahko z nogo goni vsak sedem let star dečko. Delavnica našega mladega umetnika je v Trnovem v Jurčkovi hiši nasproti gosp. Jurju Pajku, dobroznanemu nekdanjemu tesarskemu mojstru; v njej se izdelujejo vse priprave, ki jih potrebuje orglar, od ličnih, ko srebro se svitajočih piščalk do malih medenih vezi; vse, vse tedaj je pošteno in zanesljivo dogotovljeno delo domačega uma in dlana. — Pa morebiti kdo poreče, da je hvala ta prenapeta; takemu svetujem, naj potuje v staro Loko ter naj se podá v velekrasni na novo v bizantinskem skladu sezidani božji hram, da se sam prepriča, da res delo mojstra hvali. Do 20. dne prihodnjega mesca bodo orgle popolnoma gotove, ker tisti dan se bode obhajala slovesnost, s katero bodo škof blagoslovili starološko novo cerkev. — Še nekaj pa pri tej priliki zamolčati ne mo-

remo in ne smemo, in to je, da je naš mojster na svojo národnost jako malo ponosen, ker nareja orglam navadne napise v tujem jeziku; to vidimo na priliko na trnovskih in sedaj na staroloških orglah. Ako pomislimo, da se vsak narod rad ponaša s proizvodi svojih umetnikov, in da je po takem celó naravno, da vsak umetnik zaznamuje svoja dela v svojem maternem jeziku, — pojdi na Francozko, pojdi na Laško, pojdi na Nemško, pojdi kamor koli, povsod bodeš to vidil — tedaj tudi mi nikakor preveč ne zahtevamo, ako pohlevni Slovenci to malenkost od svojih umetnikov resno tirjamo, da se naš jezik tam sramotno ne skriva, kjer ima svetu povedati, da je delo domačega, ne pa vnanjega mojstra. Temveč pa je to nerodno, ako je delo za naše domače ljudi, za Božji hram našega slovenskega naroda, — ali ne pomisli bistrourni gosp. Gorsič tega? Ako pride po naključbi kak turist iz „rajha“ v tak kraj, pa mu zeló dopadejo orgle, in si jih zapiše v svoj dnevnik po nemškem napisu in piše potem „Wanderungen durch die Länder des deutschen Bundes“, kar brž utegne biti, da Gorschutz slovi med nemškimi orglarji! Tako se nam jemlje še to malo, kar imamo. Žalostna majka!

Iz Ljubljane. Kmetijska družba koroška je poslala tudi naši razglas, da stoletnico svojega obstanka obhaja z izložbo (razstavo) kmetijskih pridelkov, obrtnijskih izdelkov, kmetijskega orodja in živine, ki se začne poslednje dni septembra meseca. S to izložbo je sklenjena tudi loterija, pri kateri se bodo dobile kmetijske reči. Tudi iz naše dežele more v izložbo poslati, kar kdo ima pripravnega, pa do 1. avgusta mora to celovškemu odboru naznaniti in povedati, koliko prostora za razstavo svojih reči potrebuje. Srečke (loze) kmetijske loterije se pa dobijo tudi v pisarnici naše ljubljanske družbe po 50 nov. krajc. do konca prihodnjega meseca. Kdor je srečen, vloví za 50 kr. veliko vredno kmetijsko orodje itd.

— C. kr. dunajsko ministerstvo kupčijstva je naznanilo naši kmetijski družbi, da je 1867. leta velika izložba kmetijskih pridelkov in obrtnijskih (rokodelskih) izdelkov v Parizu, in da je presvitli naš cesar dovoliti blagovolil, da se tudi Avstrijanci morejo udeležiti francozke izložbe.

— Povedale so „Novice“, da je deželni odbor po nalogi, ki jo je sprejel od zbora deželnega, se obrnil do svetlega knezoškofa in sl. c. k. deželne sodnije kot obravnavne gospóske, da se pričnó priprave za natis slovensko-nemškega slovárja po §. 26. blage oporoke rajnega kneza in skofa Wolfa. Deželni odbor tedaj je dosegel, kar je bila želja deželnega zbora, in bode v stanu poročevati prihodnjemu shodu, da stvar, ki je tako dolgo spala, se je izbudila v djanje, ker je razprava o zapuščini škofovi toliko dognana, da ni nobene overe več za izpolnjenje §. 26. Že je tudi „Danica“ iz zanesljivega vira naznanila, da svetli knez so pod predsedstvom prečastitega gosp. dr. Pogačarja izvolili odbor, kateri naj za tisk pripravi gradivo, kteremu bode podlaga gosp. Zalokarjev rokopis. Kdor je priliko imel videti ta rokopis, bode nam pritrtil, da je zbirka njegovega rokopisa zeló zeló bogata; nobena bčelica menda ni tako pridno znašala medú v satovje svoje kakor gosp. Zalokar mnogo let besede slovenske v pôle svoje. Vendar tudi še drug visokoučen slovansk jezikoslovec na Štajarskem — gosp. Oroslav Caf — že več let nabira gradivo za slovár slovenski in ima tudi zlatoga denarja vreden rokopis dodelan, o kterem smo čuli, da bi ga ne odrekel „Matici slov.“ V veliki slovár, kakoršnega si je mislil blagi knez Wolf, morala bi se tedaj zlití obá rokopisa: Zalokarjev in Cafov, in dodati še tudi dr. Miklošičeva zbirka, ki je brez dvombe

velike hvale vredna, kakor se bo mogla porabiti tudi nova izdaja Janežičevega slov.-nemškega slovnika, ki pride med pripravami za Wolfov slovník gotovo že na svetlo. Vse to skupno porabljenó in s kritično roko tako vredjeno, kakor je bil vredjen prvi del Wolfov, dalo bi slovár, kateri bode vreden velikodušnega darú rajnega knezoškofa, — slovár, ki bode imel stalno vrednost v jezikoslovji, ne le za nekoliko let, ampak za vso prihodnost, — slovár, ki bode vsemu narodu slovenskemu na korist, učenjakom sedanjega časa na čast pred vsem, zlasti slovanskim svetom. Le s tacim delom se bomo hvaležni skazali visocemu mecenu; s tacim slovarjem se bode pa tudi koristilo glavnemu dedu — Alojzjevišču — ker se bode izvrstno delo lahko in dobro prodajalo. Naj nam nihče ne ugovarja, da se 1. dela še ni prodalo 2000 iztisov in da se tudi 2. ne bode. Knjige, ki stanejo po 4 ali še več goldinarjev, se nikjer ne prodajo v en hip; saj taka dela tudi niso natisnjena, da bi se po 5 ali 10 letih že natiskovala v drugič. Naj le prisije tudi pred vrata slovenska enkrat prava ravnopravnost, da vživa jezik naš svoje božje in natorne pravice v uradnijah in šolah — in ako Bog dá, doživeli bodo to še tudi Slovenci — tedaj bote videli, kako bo na tisoče rok segalo po slovníku. Kdor z mero današnjih dní meri potrebo slovníkovo, meri s krivo mero, — meri s tistim dolgim vatlom, kteremu je napis: „wir können warten.“ Zato le pogumno na delo, pa, kakor Nemeč pravi „auf der breitesten Grundlage“; zadušljiva enostranost bi bila na škodo delu, kterega čaka ostra kritika. Tak slovensko-nemšk del pa bode še le tudi prava podlaga nemško-slovenskemu, ktere je učeni Cigale milo pogrešal, ko je hitrih rok moral vredovati 1. del.

— Lukšičevih „Slavische Blätter“, kateri izhajajo zdaj dvakrat vsaki mesec, je 7. zvezek prišel na svetlo. Reči se mora, da vrlo napreduje. V životopisnem delu (s podobo) popisuje ta zvezek delavnost Jurija Daničiča, slavnega jezikoslovca srbskega, kteremu Miklošič sam daje prečastno spričalo, da noben slovanski jezik o sintaksi nima tako izvrstnega dela kakor ga ima srbski v Daničičevi „Srpski sintaksi.“ Med slovestvenimi novicami, ktere jako marljivo nabirajo „Slavische Blätter“, nahajamo najdbó staroslovenskega psalterja v knjigarni Bazilijanskega samostana na črneckaji gori blizo Munkača; na pergamentu je pisano 150 psalmov popolnoma.

— Gospoda Utiešenovič in Miklošič na Dunaji 13. dne t. m. naznanjata 2. izkaz prineskov za dela Vuka Štef. Karadžiča, iz kterega se vidi, da rodoljubni Slovani darujejo po svoji moči po 1, 2, 3, 5, 10, 50 do 500 gold. Tudi po 50 krajc. je mnogo doneskov. Naj je ta novica iznova opomin rodoljubnim Slovencem, da ne zabijo v kolo stopiti v zajemnosti djanske! Besed vzajemnih smo kramljali že dosti.

— Tudi čitavnici naši je iz Zagreba došlo vabilo k veliki „besedi“, ki jo napravi „Kolo“ 29. dne t. m. Med pesmami se bojo čuli zbori: slovački in slavonski národni, une je pripravil Tovačovsky, te pa Slavoljub Lžičar, in Husitska od J. Krova.

— V pondeljek zvečer so si osmošolci ljubljanske gimnazije „na zelenem hribu“ dali na slovó veselico, pri kateri so se popevale pesmi, je igrala muzika tukajšnega c. k. polka itd. Počastilo je večernico razun ravnatelja gimnazijskega in dveh profesorjev tudi mnogo povabljené gospode. Prav veselo je bilo, še pa bi bilo veselejše bilo, ako bi ne bilo sém ter tjé se potrdilo, kar Srb pravi: „mnogo ljudih, mnogo čudih.“

— V nedeljo, 30. dne t. m. ob 9. uri dopoldne bo na god cerkvenega patrona velika svečanost pri sv. Jakobu, pri kateri bojo pevci in pevkine naše či-

tavnice peli veliko mašo dobroznane naše skladateljce gospé Ane Pesjakove; vložila se bota tej maši Jelenov vokalni zbor in dvospev, kterege bo gospá A. Pesjakova pela s pevovodjem gosp. Jos. Fabjanom. Z naznanilom tem vabimo prijatle in prijateljice lepe cerkvene muzike, da se udeležijo omenjene svečanosti.

— (Naznanilo.) Naznanja se častitim udom čitavnice ljubljanske, da bode po §. 18. društvenih pravil narodne čitavnice v Ljubljani v nedeljo 6. avgusta tega leta ob 11. uri dopoldne v čitavnični dvorani izreden občén zbor. Na vrsti bode: 1. volitev novega predsednika, 2. pogovor in sklep zastran prihodnjega čitavničinega stanovanja.

Iz odbora národne čitavnice v Ljubljani 21. julija 1865.

Dr. J. Orel, podpredsednik. A. Praprotnik, tajnik.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Danes še ne vémo novih ministrov, čeravno so dunajski časniki trdili, da jih bode že preteklo nedeljo naznanila vladna dunajska „Wien. Zeit.“ V včerajšnjem listu naznanja „Wien. Zeit.“ dvoje pisem Njih Veličanstva cesarja: eno svetlega nadvojvoda Rainera odpušča iz opravilstva ministerskega predsedstva, drugo barona Krausa iz službe, katero je dozdej opravljal kot prvi predsednik c. k. najviše sodnije. Tudi oklicuje ta časnik, da jutri (v četrtek) je slovesen sklep državnega zbora po svetlem nadvojvodu Ludeviku. Zbornica poslancev je imela poslednjo svojo sejo 24. dne t. m., zbornica gosposka pa 25. — Razun nekterih železničnih zadev ste si poslednje dni poravnali zbornici svoje navskriž-misli o državnih stroških za letošnje leto, in tako sklenili svojo delavnost. Kako si bo vlada denarja dobila, kolikor ga bo ji premalo došlo po dohodkih, se ni več sklepalo — v tem času, ko je staro ministerstvo odstopilo, novega pa še ni. Da bo grof Belkredi minister notranjih oprav, samo to je gotovo; da bi bil g. Komers minister pravosodja, si pa nikakor ne želijo česki listi, ker takrat, ko je on bil predsednik deželne sodnije v Pragi, je časnikom huda péla. Pač bi že bil čas, da bi časniki v Avstrii saj nekoliko lože dihali kakor poslednja 4 leta, ki so bila hujša memo vseh prejšnjih, kar je cenzura odpravljena. Že to veljá za boljše znamenje, da po cesarskem ukazu je viša uradnija tiskarnih zadev postavljena pod ministerstvo unanjih oprav, da tedaj časniki ne bodo pod tesno ograjo državnega ministra, ki ne trpí, da bi se kaka preodkritosrčna beseda zoper njegovo sistemo rekla. — Baron Sennyey je izvoljen tavernik kraljevine ogrske, ki prevzame opravilstvo deželnega poglavarja namesti grofa Palffy-a, ki je odpuščen iz službe. — Veliki župan zagrebški Kukuljević je kot banski namestnik te dni prisegal na Dunaji. Prisega je bila v latinskem jeziku. Ker je to magjarska stranka tolmačila na svoj prid, je to narodno stranko toliko bolj vznemirilo. — Pravijo, da zbor hrvaški je odložen za 2 meseca. — Škof Strossmajer se je zopet skazal velikodušnega dobrotnika; daroval je za utemeljenje podpornega zaklada ubozih učencev varaždinske gimnazije 1000 gold. — Slovaki čakajo s strahom, kako se bo izmotala njih ravnopravnost v novem prestroji Ogrske. — Očiten dokaz, kako povsod denarja manjka, je poslednji živinski sejm 17. dne t. m. v Črnovicah v Bukovini. Vladni list „Buk.“ pravi, da dobri, zdravi konji so bili po 11 do 20 gld., krave po 6 do 10 gld., mladi junčiki po 3 gold., pa še kupca ni bilo. — Neki berač je umrl unidan v Peštu, ki je zapustil več tisoč

goldinarjev; med drugim je za pogreb svoj odločil 400 gold., zato so ga 4 konje, vpreženi v mrtvaški voz, vlekli na pokopališče. — „Umni Gosp.“ pripoveduje v poslednjem svojem listu, da je v Gorici bilo galéte (kokonov) od 10. do 25. junija na trgu prodane 352 centov in 27 funtov; najviši kup najlepše robe je bil 2 gold. 12 kr. srebra, najniži kup najslabše galette pa 1 gold. 30 kr. Letina za kokone je bila letos po Goriškem tako slaba, da malokdaj tako. — V Trstu se bo razširila loka (ladjostaja), napravil se bo nov kolo-dvor. To žalosti Reko, ktera težko čaka železnice itd., a ne dobi nič! — Na Beneškem so poslednje tedne zopet zasledili več prekucijnih gnjezd; v Vidmu so zaprli bogatega bankirja in več družih. Naj vlada naša še tako po naročji nosi Italijane, nikoli se med njimi ne bo znebila rovarjev, ktere v eno mer navdaja misel, da se odcepijo od Avstrije. — Sv. oče papež so se podali na grad Gondolfo; tudi kardinali so se razkropili po deželi; pred septembrom ne bo konzistorija, tedaj ni upanja, da bi se v škofije brez škofov kmali izvolili noviškofje. — Gotovo je, da tudi španjska vlada bode priznala novo italijansko kraljestvo. Pred letom bi tega še nihče ne bi verjel, ker španjska vlada in španjski narod morata, gledé na zgodovino preteklih let najmanj srca imeti do takega novega kraljestva. — Diplomatični razpor med prusko in avstrijsko vlado zavolj Šlesvik-Holštajna vedno huji prihaja; vendar misli „Zukunft“, da dolgočasna pravda se bode naposled že pobotala tako, da višo oblast v polabiskih vojvodinah dobi Prusija. — Kolera v Aleksandrii pojema, vendar je popolnoma še ne bo kmali konec, ker ima ta bolezen preveč gradiva v tem zanemarjenem mestu.

Žitna cena

v Ljubljani 25. julija 1865.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 3 fl. 62. — banaške 3 fl. 99. — turšice 2 fl. 75. — soršice 2 fl. 87. — rež 2 fl. 60. — ječmena 2 fl. 20. — prosa 2 fl. 67. — ajde 2 fl. 80. — oves 1 fl. 90.

Kursi na Dunaji

25. julija 1865

v novem denarji.

Državni zajemi ali posojila. Druge obligacije z lotrijami.

5% obligacija od leta 1859		Kreditni lozi po g. 100. g.	122.60
v novem dnar. po 100 g. g.	64.90	4 1/2% Tržaški lozi po 100 „	107.00
5% nar posojilo od l. 1854 „	74.55	5% Donavsko-parabrod-	
5% metalike	69.25	ski po g. 100	81.00
4 1/2% „	61.00	Knez Esterhazy. po g. 40 „	78.00
4% „	54.25	Knez Salmovi po g. 40 „	28.50
3% „	41.00	Knez Palfyovi po g. 40 „	26.50
2 1/2% „	57.50	Knez Claryovi po g. 40 „	26.25
1% „	—	Knez St. Genoisovi po g. 40 „	25.75
Obligacije zemlišn. odkupa.		Knez Windischgráz. po g. 20 „	17.50
(po 100 gold.)		Grof Waldsteinovi po g. 20 „	16.00
5% doljno - avstrijske g.	84.50	Grof Keglevičevi po g. 10 „	12.50
5% ogerske	72.25	Budimski . . . po g. 40 „	23.70
5% hrvaške in slovanske „	72.25		
5% krajske, štajarske,		Denarji.	
koroške, istrijske „	89.00	Cesarske krone g.	15.00
Državni zajemi z lotrijami.		Cesarski cekini	5.24
Zajem od leta 1860	91.55	Napoleondori 20 (frankov) „	8.76
„ „ „ 1860 petink. „	97.25	Souvraindori	15.30
„ „ „ 1839	145.75	Ruski imperiali	9.00
„ „ „ 1839 petink. „	143.00	Pruski Fridrikdori	9.13
5% narodni od leta 1854 „	84.75	Angleški souvraindori	10.96
Dohodkine oblg. iz Komo „	18.00	Louisdori (nemški)	—
		Srebro (ažijo)	10.07

Loterijne srečke:

V Trstu 19. julija 1864: **30. 88. 1. 50. 49.**
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 29. julija 1865.